

דף תרגול: מי משלם על המשלוח החינם? היצע, ביקוש וקניית בהלה

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין שמחיר "משלוח חינם" מתגלגל למקום אחר ולזהות מי משלם בפועל
- להכיר את מנגנון ההיצע והביקוש ולהסביר איך הוא משפיע על המחיר
- לזהות הבדל בין מחסור אמיתי למחסור מלאכותי ולהעריך טיעונים בעד ונגד

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ב – העלות מתגלגלת למקום אחר
2. ד – כל התשובות נכונות
3. ב – המחיר עולה
4. ב – קנייה מוגזמת מפחד שהמוצר ייגמר
5. ב – בכתיבת 'נשארו 3 בלבד' כדי להגדיל ביקוש
6. ב – מחסור אמיתי נוצר מסיבה טבעית, מלאכותי נוצר בכוונה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – העלות תמיד מתגלגלת למישהו, גם אם היא מוסתרת
2. נכון – זהו העיקרון הבסיסי של היצע וביקוש
3. נכון – כשכולם קונים יותר ממה שצריך, המוצר באמת נגמר
4. לא נכון – לפעמים כותבים 'מלאי מוגבל' כדי להגדיל ביקוש
5. נכון – עובדים במפעלים ובמחסנים הם חלק מהמשלמים הנסתרים

חלק ג' – השלמת משפטים

1. מתגלגלת
2. עובד
3. לעלות
4. בהלה
5. מלאכותי

חלק ד' – התאמה

- 1 – ב (כמות המוצר שיש בשוק)
- 2 – א (כמה אנשים רוצים לקנות)
- 3 – ה (קנייה מוגזמת מפחד שהמוצר ייגמר)
- 4 – ג (תחושת מחסור שנוצרה בכוונה)
- 5 – ד (מי שנושא בעלות בלי שרואים זאת ישירות)

חלק ה' – חשיבה וכתיבה

1. למשל: עובדים בשכר נמוך, הסביבה (פליטות ואריזות), חניות קטנות בשכונה שמתקשות להתחרות
2. החברה מעלה מעט את מחיר המוצר כדי לכסות את עלות המשלוח, כך שהוא נראה 'חינם' אך למעשה ממומן מראש
3. מחסור אמיתי נובע ממחסור טבעי בחומרי גלם, מחסור מלאכותי נוצר בכוונה כדי להגביר ביקוש, למשל כתיבת 'נשארו 2 בלבד' כשיש הרבה במלאי

חלק ו' – דיון וכתיבה מורחבת

1. התלמיד/ה יציג/תציג שני טיעונים מנומקים – אחד בעד חופש השוק ואחד נגד ניצול מצוקה של צרכנים
2. תשובה אישית – בדקו נימוק ודוגמה.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד/ה מזהה גורם שנושא בעלות בלי תשלום ישיר
- התלמיד/ה מבין שהמחיר נוטה לעלות
- התלמיד/ה מסביר הבדל בין מצב טבעי למצב מכוון

טיפים להפעלה:

- אפשר להיעזר בסימולטור ההיצע והביקוש מהדף כדי להמחיש ויזואלית את עליית המחיר
- כדאי לקיים דיון קצר בכיתה סביב השאלה 'האם מותר להעלות מחיר בזמן בהלה' לפני מילוי החלק הפתוח
- למורה: אפשר לחלק לקבוצות את כתיבת מצגת/פודקאסט קצר כהרחבה יצירתית לנושא

דף תרגול: מי משלם על המשלוח החינם? היצע, ביקוש וקניית בהלה

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד שמשלוח חינם הוא לא באמת בחינם. נבין מי משלם בסוף, ונלמד מה זה היצע וביקוש ומה זאת קניית בהלה.

📖 מילון קטן:

משלוח חינם	מילים שגורמות לנו לקנות, אבל העלות מוסתרת במקום אחר
מחיר מגולם	עלות שמוסתרת בתוך מחיר המוצר עצמו
משלמים נסתרים	מי שבאמת נושא בעלות, גם אם לא משלם ישירות
היצע	כמות המוצר שיש בשוק
ביקוש	כמה אנשים רוצים לקנות מוצר
קניית בהלה	קנייה מוגזמת מפחד שהמוצר ייגמר
מחסור מלאכותי	תחושת מחסור שנוצרה בכוונה כדי להעלות ביקוש
שוק חופשי	שוק שבו מחירים נקבעים לפי היצע וביקוש

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה קורה באמת כשכתוב 'משלוח חינם'?

א) המשלוח באמת לא עולה כלום ב) העלות מתגלגלת למקום אחר ג) החברה מפסידה כסף בכוונה

ד) המחיר תמיד יורד

2. מי משלם בסתר על המשלוח החינם?

א) עובד במחסן בשכר נמוך ב) כדור הארץ בפליטות ואריזות ג) חנות שכונתית קטנה

ד) כל התשובות נכונות

3. מה קורה למחיר כשרוצים הרבה אבל יש מעט?

א) המחיר יורד ב) המחיר עולה ג) אין שינוי במחיר ד) המוצר נעלם מהשוק מיד

4. מה זה קניית בהלה?

א) קנייה מתוכננת מראש ב) קנייה מוגזמת מפחד שהמוצר ייגמר ג) קנייה רק של מוצרים זולים

ד) קנייה דרך חנות קטנה בלבד

5. איך חנות גורמת לנו לחשוב שיש מעט מוצר?

א) בהורדת מחירים קבועה ב) בכתיבת 'נשארו 3 בלבד' כדי להגדיל ביקוש ג) בהעלמת כל הפרסום

ד) בהפסקת מכירות לגמרי

6. מה ההבדל בין מחסור אמיתי למחסור מזויף?

(א) אין הבדל, זה אותו דבר (ב) מחסור אמיתי נוצר מסיבה טבעית, מלאכותי נוצר בכוונה

(ג) מלאכותי קורה רק בחנויות גדולות (ד) אמיתי קורה רק בחגים

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	משלוח חינם פירושו שאף אחד לא משלם עליו בפועל	☐	☐
2	כשההיצע נמוך והביקוש גבוה, המחיר נוטה לעלות	☐	☐
3	קניית בהלה יכולה ליצור מחסור אמיתי בעצמה	☐	☐
4	מוכרים אף פעם לא יוצרים תחושת מחסור מלאכותית	☐	☐
5	חלק מעלות המשלוח יכולה להיות מושתת על עובדים בשכר נמוך	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. כשכתוב ׳משלוח חינם׳, העלות בדרך כלל _____ בתוך מחיר המוצר

2. אחד מהמשלמים הנסתרים של משלוח חינם הוא _____ שעובד במחסן בקצב מהיר

3. כאשר הביקוש גבוה וההיצע נמוך, המחיר נוטה _____

4. קניית _____ קורית כשאנשים מפחדים שהמוצר ייגמר

5. כתיבת ׳נשארו 3 בלבד׳ יכולה ליצור תחושת מחסור _____

4 חלק ד׳ – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. היצע	___	**א.** כמה אנשים רוצים לקנות
2. ביקוש	___	**ב.** כמות המוצר שיש בשוק
3. קניית בהלה	___	**ג.** תחושת מחסור שנוצרה בכוונה
4. מחסור מלאכותי	___	**ד.** מי שנושא בעלות בלי שרואים זאת ישירות
5. משלם נסתר	___	**ה.** קנייה מוגזמת מפחד שהמוצר ייגמר

5 חלק ה׳ – חשיבה וכתיבה

ענו בקצרה.

1. מנו שלושה 'משלמים נסתרים' אפשריים של משלוח חינם

2. הסבירו במילים שלכם איך מחיר המוצר יכול לכלול בתוכו את עלות המשלוח

3. מה ההבדל בין מחסור אמיתי למחסור מלאכותי? תנו דוגמה דמיונית

6 חלק ו' – דיון וכתיבה מורחבת

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. האם מותר למוכרים להעלות מחירים בזמן קניית בהלה? כתבו טיעון בעד וטיעון נגד

2. הציעו שני פתרונות מעשיים לצמצום המחיר הנסתר של משלוח חינם – אחד לצרכן ואחד לחנות

כרטיס יציאה

מה זה 'משלם נסתר' ותנו דוגמה אחת

מה קורה למחיר כשביקוש עולה וההיצע קטן?

מה ההבדל בין מחסור אמיתי למלאכותי?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀